

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN
DIERENWELZIJN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters**
- **Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de retributies voor prestaties inzake het certificeren en het meten van vaartuigen voor de binnenvaart**
Definitieve goedkeuring

1. INHOUDELIJK

ALGEMEEN

In deze kan worden verwezen naar de nota Vlaamse Regering zoals goedgekeurd op 26 april 2019 (VR 2019 2604 DOC.0583)

WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERP INGEVOLGE HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De adviezen van de Raad van State over beide ontwerpen van besluit werden uitgebracht op 27 mei 2019.

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters

1. In tegenstelling tot wat de Raad van State in zijn advies betoogt, verruimt de in het ontwerp van besluit opgenomen regeling betreffende de erkenning van scheepsmeters niet de draagwijdte van de wet van 12 juli 1983 'op de scheepsmeting'. Deze regeling kan derhalve wel degelijk op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering (artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'), samen gelezen met de wet van 12 juli 1983 worden gesteund. Dit volgt uit de hiernavolgende gegevens.

Dat een regeling inzake de meting van binnenvaartuigen kan worden gesteund op de wet van 12 juli 1983, blijkt vooreerst uit de artikelen 1 tot 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18

maart 2016 tot wijziging van regelgeving met betrekking tot de regels van politie over het verkeer op waterwegen, wat betreft bevoegdheden, overgedragen in het kader van de zesde staatshervorming. Die bepalingen wijzigden eveneens de bestaande regels ter zake in het koninklijk besluit van 15 oktober 1935 houdende algemeen reglement der scheepvaartwegen van het Koninkrijk, en de rechtsgrond hiervoor was artikel 17, § 1, van de wet van 12 juli 1983 'op de scheepsmeting'. De Raad van State voerde, in zijn advies 57.371/VR/3 van 15 juni 2015, trouwens zelf deze rechtsgrond aan.

Artikel 17, § 1, van de wet van 12 juli 1983 op de scheepsmeting machtigt de Koning (lees: de Vlaamse Regering) om de nadere regels te bepalen voor het vaststellen van de tonnenmaat en om de nadere regels te bepalen in verband met de aanvraag, de afgifte en de intrekking van de meetbrieven. De Raad van State merkt terecht op dat de wet van 12 juli 1983 zelf geen gewag maakt over de erkenning van externe scheepsmeters, maar anderzijds dient te worden opgemerkt dat niets in de wet van 12 juli 1983 eraan in de weg staat dat de activiteit van de scheepsmeting wordt verricht door erkende natuurlijke of rechtspersonen. Het gaat om een technische prestatie die noodzakelijk aan het uitreiken van de meetbrief voorafgaat. De wetgever heeft niet bepaald welke personen deze handelingen moeten of mogen uitvoeren. Bijgevolg geniet de Vlaamse Regering wat dit betreft logischerwijze de appreciatievrijheid in de keuze van middelen om de wet uit te voeren. Het komt aan haar toe, op basis van haar algemene uitvoeringsbevoegdheid en zonder dat een uitdrukkelijke machtiging noodzakelijk is, om in overeenstemming met de geest van de wet en de doelstellingen van de wetgever een en ander te regelen. Zulks vloeit wel degelijk op natuurlijke wijze voort uit de wet. Dit is des te meer het geval in het licht van de hierboven aangehaalde machtiging om de "nadere regels" te bepalen.

In tegenstelling tot wat de Raad van State in zijn advies voorhoudt, is het geenszins zo dat de wetgever beoogde te verbieden dat de betrokken activiteit zou kunnen worden opgedragen aan particuliere natuurlijke personen of rechtspersonen die daartoe worden erkend. De stelling van de Raad van State als zou de activiteit van de scheepsmeting bij artikel 9, § 1, van de wet van 12 juli 1983 worden opgedragen aan "de met de scheepvaartcontrole belaste dienst" berust op een vergissing. Artikel 9, § 1, van de wet heeft betrekking op inspecties om na te gaan of het schip voorzien is van een geldige meetbrief en of de voornaamste kenmerken van het schip in overeenstemming zijn met de gegevens vermeld op de aan boord zijnde meetbrief. Die bepaling heeft geen betrekking op de metingsactiviteiten die voorafgaan aan het uitreiken van de meetbrief.

Door een regeling m.b.t. de erkenning van externe scheepsmeters uit te werken, verruimt de Vlaamse Regering dus niet de draagwijdte van de wet.

De uitvoering van metingen door externe scheepsmeters is trouwens ook in het vigerende recht voorzien, en dit reeds sinds 1998. De Raad van State merkt in zijn advies weliswaar op dat het koninklijk besluit waarbij de desbetreffende bepaling werd ingevoegd niet om advies aan de Raad van State werd voorgelegd. Daarvoor werden destijds inderdaad redenen van dringende noodzakelijkheid ingeroepen. Blijkens de aanhef van het bedoelde koninklijk besluit van 21 januari 1998 was deze aanpassing nodig om een aantal personeelsleden van de voormalige Regie voor Maritiem Transport te kunnen aanstellen als scheepsmeter zodat de continuïteit van de meting der binnenvaartuigen verzekerd blijft. Vastgesteld dient te worden dat het uitvoeren van metingen door externe scheepsmeters nooit tot enige controversie aanleiding heeft gegeven, laat staan dat het zou zijn aangevochten wegens het vermeend ontbreken van een rechtsgrond.

Overigens werd vóór de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 21 januari 1998 bij koninklijk besluit bepaald dat de vaartuigen werden gemeten “door ambtenaren en beambten der waterwegen die tot scheepsmeter benoemd of aangesteld zijn door de Minister die het Bestuur der Waterwegen in zijn bevoegdheid heeft”. Ofschoon de uitvoering van metingen door externe scheepsmeters toen niet werd voorzien, achtte de Koning zich blijkbaar ook toen reeds bevoegd om te bepalen welke personen deze handelingen moeten of mogen uitvoeren. Dit toont andermaal aan dat het wel degelijk binnen de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de uitvoerende macht valt om die materie te regelen.

Ten slotte kan, bij wijze van analogie, worden verwezen naar het koninklijk besluit van 31 maart 1995 betreffende de erkenning van de instanties die aangemeld worden bij de Commissie van de Europese Gemeenschappen voor de toepassing van bepaalde conformiteitsbeoordelingsprocedures. Dat besluit had integraal betrekking op de erkenning van particuliere controle-instellingen en keuringsinstanties voor allerhande producten, ofschoon de wetten die ervoor de nodige rechtsgrond boden, niet uitdrukkelijk voorzagen in dergelijke erkenning. Evenzeer kan worden verwezen naar artikel 16*ter* van het koninklijk besluit van 16 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen, dat betrekking heeft op de erkenning van de technische diensten die optreden bij de typegoedkeuring van voertuigen en waarvan de wettelijke grondslag evenmin uitdrukkelijk in de erkenning van particuliere instellingen voorziet.

In weerwil van het advies van de Raad van State is er dan ook geen aanleiding tot een wijziging van de artikelen 8 tot 13 van het ontwerp.

2. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State werd in artikel 3, § 2, eerste lid, en in artikel 8, tweede lid, van het ontwerp van besluit een precisering toegevoegd. Ofschoon hierover in hoofde van de Raad van State blijkbaar onduidelijkheid bestond, zijn de “instructies” die de commissie van deskundigen geeft aan de erkende deskundigen en de “instructies” die de dienst bevoegd voor de meting van binnenvaartuigen geeft aan de erkende scheepsmeters geen vorm van regelgeving. Het zijn geen verordeningen met algemene strekking. Het gaat louter om praktische aanwijzingen over individuele opdrachten: waar en wanneer de tests of metingen zullen plaatsvinden, volgens welke technische methodes, etc. Om aan de opmerking van de Raad van State tegemoet te komen, werd dit in het ontwerp van besluit verduidelijkt.

3. De Raad van State merkte in zijn advies op dat zijn opmerking over de delegatie van verordenende bevoegdheid ook geldt in verband met de “bijkomende aanwijzingen over de wijze van indiening [van de aanvraag tot erkenning] en de aard van de vereiste bewijsstukken” (artikel 4, § 1, derde lid, en artikel 9, § 1, derde lid, van het ontwerp). Ook in dit geval betreft het echter geen delegatie van een verordenende bevoegdheid. Het gaat louter om praktische aanwijzingen die de commissie van deskundigen en De Vlaamse Waterweg nv kunnen geven om het proces van de aanvraag tot erkenning gestroomlijnd en vlot te laten verlopen. Bijv. kunnen zij het adres meedelen waarnaar de aanvraag (op papier of elektronisch) moet worden gezonden, of kunnen zij verduidelijken welke documenten zij gewoonlijk beschouwen als bewijs dat de aanvrager aan een bepaalde voorwaarde voldoet (en op die manier vermijden dat zij al te vaak aanvullende bewijsstukken moeten opvragen). Om misverstanden te vermijden, werd ook hieromtrent een verduidelijking toegevoegd.

4. De suggestie van de Raad van State om in het tweede lid van de aanhef van het ontwerp van besluit meer specifiek te verwijzen naar “artikel 17ter, § 1, 6°,” van de wet van 5 juni 1972 (in plaats van naar “artikel 17ter, § 1,” van de wet van 5 juni 1972) werd niet gevolgd. Ook andere onderdelen van artikel 17ter, § 1, zijn immers relevant als rechtsgrond van het ontwerp van besluit. Bij wijze van voorbeeld kan worden gewezen op artikel 17ter, § 1, 2° (de machtiging om de voorwaarden tot aflevering van veiligheidscertificaten te bepalen).

5. De bemerking van de Raad van State dat in artikel 3, § 3, van het ontwerp van besluit zowel voor het Reglement Onderzoek Schepen op de Rijn als voor het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018 ‘tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen’ meer specifiek moet worden aangegeven naar welke onderdelen ervan wordt verwezen, lijkt te zijn gebaseerd op een misverstand. Met het woord “conform” wordt niet bedoeld dat de toewijzing van een activiteitscategorie aan erkende deskundigen de uitvoering vormt van één of meer bepalingen in het Reglement Onderzoek Schepen op de Rijn en het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018. Wat wordt bedoeld is dat de activiteitscategorieën door de commissie van deskundigen dienen te worden omschreven in functie van de diverse onderdelen van het Reglement Onderzoek Schepen op de Rijn en het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018, en de Europese standaard tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen (ES-TRIN) waarnaar beide regelgevende teksten verwijzen. De verwijzing behoort dus wel degelijk betrekking te hebben op de volledige teksten, en niet slechts op een bepaald onderdeel ervan. Om voortaan misverstanden te vermijden, werd de formulering licht aangepast.

6. De suggestie van de Raad van State om in artikel 12 van het ontwerp van besluit nader te omschrijven op welke elementen de voorschriften van de gedragscode concreet betrekking zullen hebben, wordt niet gevolgd. Zoals aan de Raad van State werd meegedeeld, en ook in het advies werd opgenomen, heeft de onderhavige delegatie van verordenende bevoegdheid aan de minister betrekking op detailmaatregelen en uitvoeringsmaatregelen van bijkomende aard. Door aan de minister de bevoegdheid te verlenen om de bijzondere gedragsnormen te bepalen die de erkende deskundigen en de erkende scheepsmeters in acht moeten nemen, beoogt de Vlaamse Regering ter zake de nodige flexibiliteit te creëren. Indien de Vlaamse Regering evenwel *in concreto* zou voorschrijven wat precies in de bedoelde gedragscode dient te komen, dan zou de met de delegatie beoogde flexibiliteit geheel wegvallen.

7. De verwijzing naar het ‘decreet van 3 april 2019 houdende diverse bepalingen over het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, het verkeersveiligheidsbeleid en VVM-De Lijn’ werd, in overeenstemming met het advies van de Raad van State, gecorrigeerd: het betreft een decreet van 26 april 2019. Het bedoelde decreet werd op 3 april 2019 door het Vlaams Parlement aangenomen, maar werd pas bekrachtigd en afgekondigd op 26 april 2019. De datum van een decreet is de datum waarop de Vlaamse Regering het decreet heeft bekrachtigd.

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de retributies voor prestaties inzake het certificeren en het meten van vaartuigen voor de binnenvaart

8. Om de hierboven in randnummer 1 uiteengezette redenen, is voor de artikelen 8 tot 13 van het ontwerp van besluit betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters wel degelijk een afdoende rechtsgrond

voorhanden. De erkenningsregeling voor scheepsmeters blijft in dat ontwerp van besluit derhalve behouden. Zoals eveneens hierboven reeds uiteengezet, is de uitvoering van metingen door externe scheepsmeters hoe dan ook in het vigerende recht voorzien.

In weerwil van het advies van de Raad van State, dient bijgevolg wel degelijk een retributie te worden geheven voor de prestaties die worden geleverd door externe scheepsmeters. Artikel 1, 5°, van het ontwerp van besluit blijft derhalve behouden.

9. De formulering van artikel 3, § 1, van het ontwerp van besluit werd ingevolge de suggestie van de Raad van State aangepast. De link met de relevante bepaling van het decreet van 2 april 2004 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschap De Vlaamse Waterweg nv, naamloze vennootschap van publiek recht wordt daardoor duidelijker gelegd.

Ook de aanbeveling van de Raad van State om de bekendmaking van de tarieven in het ontwerp nader te regelen, werd ter harte genomen. Ook in dat verband werd een verwijzing opgenomen naar de desbetreffende bepaling van het decreet van 2 april 2004.

10. De verwijzing naar het 'decreet van 3 april 2019 houdende diverse bepalingen over het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, het verkeersveiligheidsbeleid en VVM-De Lijn' werd, in overeenstemming met het advies van de Raad van State, gecorrigeerd: het betreft een decreet van 26 april 2019 (zie ook randnummer 7).

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Zie stuk VR 2019 2604 DOC.0583

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Zie stuk VR 2019 2604 DOC.0583

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Zie stuk VR 2019 2604 DOC.0583

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Zie stuk VR 2019 2604 DOC.0583

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar definitieve goedkeuring aan het bijgaande ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften

voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters en aan het bijgaande ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de retributies voor prestaties inzake het certificeren en het meten van vaartuigen voor de binnenvaart.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben Weyts

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van deskundigen inzake de technische voorschriften voor binnenschepen en de erkenning van scheepsmeters;
- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de retributies voor prestaties inzake het certificeren en het meten van vaartuigen voor de binnenvaart;
- advies 66.090/3 van de Raad van State;
- advies 66.091/3 van de Raad van State.